

ŠKARAT

Zabavno-zbadljiv in šaljiv list.

Št. 10.

V Ljubljani, 25. maja 1884.

Tečaj II.

Zorán.

(Romanca.)

Ob mórji dviga tvrd se grad,
Žaluje v grádi vitez mlad,
Ječí Zorán, ujet junák,
Ponósno čêlo krije mrak.

Knežíčna pride si v morjé,
Okópat ude prelepé.
Teló je znéžno jej, polnó,
In lice njé cvetnó, cvetnó.

Okó Zoránu zažari,
Otóžno lice zarudí,
Močno zatriplje mu srcé:
Z njo ljubita se dolgo žé.

Bíl na turníri se je vrl,
Nasprótnika je v prah podrl.
Zató je bil odlikován:
Bíl mu je lôvor-venec dan.

Knežíčna ga je dala mu,
Ljubo se nasmijála mu.
Posléje se milújeta,
V ljubézni se radújeta.

Mož tvrd i strog je stari knez,
Po volji né mu nájna vez.
Junáka je vè grad zaprl,
Da njijno bi ljubáv zatl. —

Zibljó krog déve vali se,
Laskáje dévi zali se,
Krog snéžnih prs jej plávajo,
Ljubó jo poljubljavajo.

Močno, močno plamtí Zorán.
Kakó bi rad bíl val lehán,
Da gladil, božal bi sréno
Kipéče dévino teló!

Junák:

„Divna mi déva
Biser krasán,

Vróče plamtéva
Zá-te Zorán

Ali v ujéci
Mrè mi pomlad,
V hudi nesréci
Vénem še mlad.

Vse se raduje,
Vse veselí,
Meni le huje
Lice bledí“.

Deva:

„Žalno toguje
Vitez ujet,
Skôro vzraduje
Nežno se spét.

Ura bo bíla
Pólu nočí,
Déva ga míla
Osvobodí.“

Temà požéne béli dán,
Temà pokrije hrib i plán.
Prijazno zvézde zablisté,
Zoránu nado probudé.

Kar ura bije polunóč,
Srcé zatriplje mu na móč. —
Zaskríplje ključ vè vratih tih,
Pojávi se knežíčna v njih.

Junaku pade na srcé,
Zorán pritisne jo na sé
Poljublja v lice jo zornó,
Poljublja gladi jo sladkó.

Lehnó potem izídeta,
Po hódih temnih ídeta,
Pod mílo stópita nebó,
Do morja prídeta lehnó.

Knežíčna naglo stópi v čoln,
Zorán gré vánj veselja poln.
Veslá po morji miren plov,
Popélje ljubico-domóv.

Ůivkoslav Lažán.

Markovšek 6

Nezvesti vitez.

(Bálada, ki je že radi prekrasnih rim vredna, da se se jej podari „medalja“.)

Péva v grádi dívnomilem
Déva pésenco,
O Vsevládi divnomilem
Péva pésenco:

Kar prispéje njen ljubímec,
Klóni dévi se.
Tvrdo déje njen ljubímec,
Sméje révi se!

On odjaha, v stran jo maha:
„Bog bo náj s tobój!“
Déva plaha, déva plaha,
Kaj bo zdáj s tobój?

„Davno, davno ljubi že me
Krasni moj Vsevlád.
Skóro pač zasnúbi že me
Jasni moj Vsevlád!“

„Dáj moj prstan — ná svoj prstan!
Dam ga drugi v dar.
Že izbranej tá svoj prstan
Dam soprugi v dar.“

Ko v jeseni cvétki tóžnej,
Líce gíne jej.
Kakor ptici v kletki tóžnej,
Žitje míne jej.

Mej dvema nemškutarjema.

- A. Tschau! Grüss dich!
- B. Servus! Dolgo te že nesem videl. Ali si bil morda ti tudi tam pri sv. Juriji na Štajerskem? Ves preplašen se mi vidiš.
- A. O ne, nesem bil tam, mi tudi prav nič ni na tem, da bi na gnojišče skakal. A vedi, meni je žal, da še nemamo škofa, da letos niti birme ne bode.
- B. Dragi moj, motiš se! Saj smo birmo že imeli.
- A. Kdaj? Zagotavljam, da prav nič ne vem.
- B. Moj Bog! Zadnjič v kazini, to je bila vsaj poštena birma. Seveda, nekaj dnij pred Binkoštni, to je res. Tudi to te morebiti moti, da je v tem slučaju škof bil vojaškega stanu in da neso potrebovali niti krizme. A birma je birma!
- A. Da, da! Kako se že pravi? „Vidljiv dokaz nevidljive milosti!“ . . .

V Celji.

(Pogovor mej dvema nemškutarjema.)

- A. Ali je res, da si tudi ti v Šent Juriji uklenjene kmete tepel?
- B. Ali misliš, da sem tako neumen, da se bom neuklenjenih lotil?

Na Ponikvi biva umirovljeni stotnik Auffahrt, ki se je tudi udeležil nemčurskega shoda v Šent Juriju. Ker je moral od tam jo pobrisati, kar so ga le njegove cepelige nesle, uložil je prošnjo, da se sme odsle imenovati **Abfahrt**. Sicer pa vsi ljudje trdijo, ki so ga videli, da na svoje stare dni še **prav dobro teče**. To pa je tudi njegova najboljša lastnost!

V Šent Juriji ob južnej železnici.

- A. Ko so zadnjo nedeljo vsi nemškutarji pri Nendlnu z „ganka“ na gnojišče poskakali, kje so bili takrat?
- B. Na pravem mestu.

Gospod urednik!

Ko smo včeraj v naši kavarni čitali „Slov. Narod“ in „Slov. Gospodarja“ ter zvedeli, da sta tudi dve dami, gospa Kaulichova in gospica Nendlnova pomagali vezati in pretepati nedolžne kmete in kmetske fante, dregnil me je prijatelj Rabener v rebra rekoč:

„Pa ne da bi bil ti mislil na nemčurke v Šent Juriji, ko si pel:

„Da werden Weiber zu Hyänen.“

Kaj sem mu hotel odgovoriti? Rekel sem: „Kar sem pisal, sem pisal!“

Miroslav Schiller v Walhalli.

Zaupnica — ali ne?

Jeden najvišjih dostojanstvenikov v Ljubljani bil je nedavno umirovljen. Mož ni bil priljubljen niti na zgoraj, niti na spodaj, dasiravno je bil oduren, kjer je le mogel in smel. Pričakoval je posebnega odlikovanja in videl se je že viteza ali kaj jednacega. A vsega tega ni bilo. Dobil je „blauen Bogen“ in bil vsled tega, kakor je sam priznal „fisisch und geistig so vernichtet“, da so ga solze zalile in da se niti poslovil ni od svojih uradnikov, ampak le lakonično jim sporočil: „Grüssen sie mir die Herren!“

Tista mokrota, ki jej pravimo solze, je menda pri tej priliki prvokrat omočila njegove nemilosrdne oči, bila je menda nekak opomin na neko zbog kozlovje trmoglavosti spakedrano poslopje, v katerega kletih je več nepotrebne vode, nego je je omenjeni gospod s svojo putiko vreden.

V istini res nikdo ni žaloval, da je odstranjen mož, ki je bil že davno odveč, a ima taci ljudi, ki ob takej priliki vsaj na videz hoté pokazati svoje sožaljenje, mislé: „Če ne koristi, pa saj ne škodi!“ In tak na videz-junak je neki gospod, ki se odlikuje po svojih velikanskih stopalih — pravih krakovskih čolnih. Ta cepeligeč prebil je marsikaj z umirovljenim in sedaj ad acta položenim gospodom, bila sta jedne duše in krvi. Zategadelj stavlja predlog, da se mu pokloni krasen album s fotografijami vsega sodnijskega osebja. S tem predlogom ostal je pa osamljen.

Drugi predlog priporočal je, da se odstopivšemu izroči sijajna adresa. A tudi ta predlog je propal in nekdo se je izjavil, da možu, ki je popihal iz urada, kakor s plesa, ne pristojata nikakoršno priznanje.

Naposled ukrenilo se je, da se sestavi nekaka zaupnica. A zopet nepričakovano zavira! Nekateri in to veljavni gospodje je ne hoté podpisati. Kako tedaj predložiti zaupnico brez zaupanja?

V tem stanju je zaupnica še dan denes. Vedno še ugi-bajo: Kaj storiti? Morebiti vse splava po vodi. Umirovljenemu mandarinu z devetimi kitami bodi to spričevalo, da je bil skrajni čas, da jo je popihal. Vse laglje diha, ker je móra, ki nas je dosle tlačila, vendar naposled odšla.

Dalmacija — Kranjska.

Deželni šolski svét dalmatinski je ukrenil, da bode odsle naprej izključno hrvatski uradoval in da bodo tudi zapisniki hrvatski pisani. V Ljubljani imamo tudi deželni šolski svét, nekateri sangvinični ljudje celo trdijo, da je v njem narodnjakov večina. A od večine do slovenskega uradovanja je mnogo dalje, nego s Kranjskega v Dalmacijo.

Molzna krava,

matoroga, ki čuje na ime narodnost, je na prodaj. Natanjč-neji pogoji izvedo se pri gosp. Josipu Stritarju na Dunaji in pri uredništvu „Ljubljanskega lista“, kjer se tudi dobi potreben navod, kako se ta krava molze.

Vremensko prerokovanje za mesec maj.

Ako dežuje na sv. Filipa in Jakoba — sta oba mokra. Če dežuje o Trijaci — je blato gotovo.

Moker maj — kavarnam raj.

Ako je o Trijaci mraz — imajo ljudje rudeče nosove.

Maj brez dežja — je suh.

Ako na Nebovhod ni lepo vreme — ostani lepo doma.

Ako dežuje na binkoštno soboto — imajo ljudje dežnike odprte.

Ako te v maji komar piči — popraskaj se.

Ako se križasti pajek v maji skriva — ga ni videti.

Ako šrešnje v maji dozoré — je takoj beró.

Ako je maj suh — je suh tudi veliki traven.

Kadar je na sv. Urbana lepo — gre veliko ljudij na sprehod.

Lajbaherici!

V zadnjem številki potipali smo nekoliko uradni list, zaradi smešne notice: „Auf flüchtigen Sohlen“. A uradnega lista uredniško osebje bilo je zaradi tega toli iz sebe, da je takoj pokazalo svoje — polževerožičke. Smijati smo se morali prečitavši gorostasno repliko, kajti v njej pokazali so dotični gospodje:

1. Da morajo s hudičem čestokrat občevati, ker so tako dobro poučeni o njegovih nazorih.

2. Da morajo imeti jako srečno razvit nos. Izvo-hali so namreč naše prijateljske odnošaje z neko čevlarsko prodajalnico v Slonovih ulicah. To mora že biti poseben patent nos, navadno vohálo kaj tacega ne zmóre.

3. Da so se jedenkrat utihotapili v omenjeno prodajalnico in v naše uredništvo. V prvej iskali so Hansa Sachsa, pri nas pa menda škarje, s katerimi se nemški uradni list ureduje. Ker slednjih, kakor lahko umevno, nikdar

imeli nismo, zagodrnjali so nevoljni, da je naše gaslo: „Nichts deutsch!“

4. Da je v omenjeni prodajalnici nekaj moral bivati „Hans Sachs“, ker pravijo: „leider ist aber Hans Sachs in der Schusterei in der Elefantengasse nicht mehr zu finden“. Prevažno bi bilo tedaj, da povedó, kdaj je ondu bival? U. A. W. G. Več čitateljev.

Dve mladi gospici hvalili ste vsaka svojega moža. „Moj mož je tako dober“, pravi prva, „da mi, če treba, čevljičke iz-zuje, hren riba, mizo pogrne.“ „To je še vse nič,“ odvrne druga, „moj soprog je tako ljubezniv, da, kadar imam nahod, on za me kiha, da se meni ni treba truditi.“

Nenavadno debela gospa stopivša iz natlačenega voza, oddahnila si je rekoč: „Bodi ga Bog zahvaljen, zdaj mi je laglje!“ — „Mojim konjem tudi,“ dostavil je voznik.

Prijatelj živeč na deželi, pripovedoval je prišedši v mesto prijatelju zdravniku, da je bil tako nevarno bolan, da so trije zdravniki hodili k njemu.

„Si pač srečen človek,“ mu dé zdravnik, „kajti ako te trije zdravniki neso spravili pod rušo, boš gotovo še dolgo živel!“

Stava.

„No, če vam povem, napijem se do dobrega tako, da svoje steklenice niti v roko ne primem,“ trdil je sosed Muhovec. „Zakaj pa ne?“ dél je mlinar Suša. „Vam pač kdo steklenico k ustam drži.“

„Ne, ne,“ zagotavlja Muhovec, „jaz se steklenice niti z ustni ne dotaknem.“

„To ni mogoče!“ pravi Suša na to.

„A, zakaj bi ne bilo mogoče,“ umešava se cerkovnik. „Vzame se bilka in pije se do dna.“

„Ne, ne boter,“ brani se Muhovec, „to gre tudi brez bilke.“

„Pravim, da ne!“

„Jaz pa pravim, da. Pa stavimo, boš te videli, da gre!“ predlaga Muhovec.

„Čemu bi stavil! Če hočete, pokažite, če ne pa pustite.“

„Pa pustim,“ odreže se Muhovec in se obrne od Suše.

„Ali, boter, zakaj bi ne stavil?“ oglasi se kovač. „Jaz stavim, Muhovec!“

„Dobro,“ pravi Muhovec, „velja pet litrov vina.“

„Velja,“ odvrne kovač in udari krepko v nastavljeno Mu-hovčevo desnico.

Muhovec pa zagrabi hitro kovačevo steklenico in jo v jednem dušku popije do dna. „Tako!“ reče zadovoljno in si obriše z rokavom ustne.

Začuden ga pogleda kovač rekoč: „Kaj pa misliš, boter, to ne velja.“

„Zakaj bi ne veljalo?“

„Kako neki?“

„Ali nesem pravil, da se napijem do dobrega, tako, da se svoje steklenice niti ne dotaknem. Saj to vendar ni bila moja steklenica. Razumiš?“

Kovač je kmalu razumel, popraskal se za ušesom, potem pa plačal stavo, katero so vsi skupe popili.

V čem sta si nuhača nos in lojeva sveča podobna? — Da se morata vedno usekavati.

Ko bi pač smel reči: — „Schwamm drüber“!

Resna premišljevanja penzioniranega filozofa Izidora Muzloviča.

Moje opazke v zadnji številki so jako nemilo dirnule v uredništvo najčemernejega dnevnika. Kar po konci je bilo vse. Čudno pa je bilo to, da so se proti meni hoteli postaviti v bran, pa so pisali pod drugo adresno. Mož, ki je izumil v Rumuniji novo mesto „Brabanconne“, kjer bode skoro imenovan častnim meščanom, bil je toli laskav, da je navel par slučajev, češ, tudi pri vas ni vse zlato, kar se sveti. Ko bi tudi vse tako bilo, kakor je pisal naš najnovejši Kolumb, bi zarad tega njegov „kozol“ ne bil prav nič manjši. A pri svojem zagovoru bil je jako okoren. Hoteč dati mi lekcijo, trdil je da se „elektrische Ringe“ mora slovenski prelagati „električni prstani“. „Bože moj, kaj pa še? Kje ste še videli električne prstane, ko se vendar rabijo na nogah, okolu života?“ Mari mislite, da je nemški „Ring“ vsekdar „prstan“? Kako prelagate potem nemški „Parkring“, „Kärntner Ring“? Ali morda porečete „Koroški prstan“? Hrvatje in Srbi pišejo vsi: „Električni kolobar“, isto tako imajo Čehi svoj „krůžek“, vi pa hočete

Hitra voznja.

- A. Ste li že čuli, da se je fiaker št. 17 ravno takrat kakor poštni vlak v Medvode odpeljal in bil ob jednom z vlakom v Medvodah.
 B. Kaj vraga! To je skoro nemogoče, saj je moral ugonobiti konja!
 A. Seveda, ko bi ga imel, a vozil se je kakor drugi ljudje — v kupeji.

- A. Sobotna številka „Ljubljanskega lista“ ima strasten dopis z Notranjskega, s šifro O. Kaj misliš, od kod je ta dopis in kaj pomeni ta O?
 B. To je prav lahko! Dopis je skovan v Kolo-dvorskih ulicah, O pa je okrajšana oblika za: Opričnik.

Šent Jurski trgovec velikonemec Schescherko kričal je v gostilni držeč v jedni roki šop petakov: „Kdor mi prinese tiste hujskajoče listke, izdane od občine, dobi za vsacega petak.“ S tem se je le pokazal velikega bahača, kajti sam je predobro vedel, da takih listkov ni in da je tak listek ravno tako težko dobiti, kakor v njegovej prodajalnici tičjega mleka.

po sili „prstane“ in „obročje“. Proč pak? Prinesite mi samo jeden električen prstan od g. Simonetti-ja in jeden električen obroč iz Ribniške doline, in takoj se vam udam.

Kakor je bil nesrečen ta „prstan“, isto tako bilo je odvišno, pridigovati o neumrjčnosti duše. V tej zadevi smo imeli vsi jednake studije. Kar ve jeden, to ve tudi drugi. Malhus, pusti tedaj ta meč v nožnicah! Zadovolji se, da imaš Bismarckovo soprogo Herberto, mesto Brabanconne in „električne prstane“, sicer ti poslužim še z jednacimi proizvodi, vrednimi „patenta“.

Ravno tako me je včeraj razjaril najnovejši dnevnik, „alias“ „slovenska Lajbaherica v pomanjšanej obliki“. Prinaša namreč uveden članek z napisom: „Indignatio fecit“. V tem članku pa razsaja, kakor stara branjevka „Za vodo“. Izrazi: — gnusno surovi napad — vzdignili so se blatobljivniki in iz svojega žrela mečejo tokove kalnega blata — surovost, barbarstvo sili na površje, vandalske tolpe so ulomile v narodno svetišče, s silovitimi rokami udrihajo po staročastnih simbolih in skrunijo žrtvenike — ikonoklast — brezobzirna podlost — razposajenec — duševna revščina zakriva s figovim perjem (!) neskončno votlo donečih tirad — slovenski Therzit — psovke najnižje baže — slovenski literarni Cartouche — osobni izbruhi nebrzdane surovosti — zaslepljena čreda — surova roka — plitvi phraseur — zanikerno — indolentni — političen buffo — se jej kar usipljejo iz ust.

Da, istina! „In ko bi bil do danes še kdo dvojlil o resnici Stritarjevih besed, da se je silna surovost vgnezdila v neki del našega časopisja, danes bi ga moral prepričati o tem uvodni članek v „Ljubljanskem listu“!

To se godi v dobi „miru in sprave“! Tako piše uradni oficijozni list, za katerega se bode vun vrglo nekoliko z naših davkoplačevalcev krvavimi žulji prislužjenih tisočakov. To je oficijozna dostojnost!